

VÝBOR PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY A ETNICKÉ SKUPINY

Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Materiál na 53. zasadnutie výboru
Bod č. 8

Informácia zo 45. a 46. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Podnet:

Iniciatívny

Obsah materiálu:

1. Predkladacia správa
2. Návrh uznesenia
3. Vlastný materiál

Predkladá:

Ondrej Pöss

podpredseda Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny

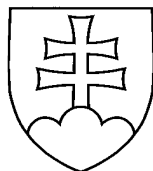
Bratislava júl 2024

Bratislava júl 2024

Predkladacia správa

Materiál „Informácia zo 45. a 46. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť“ a predkladá podpredseda Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny (ďalej len „výbor“) ako iniciatívny materiál. Cieľom materiálu je poskytnúť členkám a členom výboru aktuálne informácie týkajúce sa 45. a 46. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

**NÁVRH UZNESENIA VÝBORU
PRE NÁRODNOSTNÉ MENŠINY
A ETNICKÉ SKUPINY**

č.
z 2. júla 2024

TÝKAJÚCE SA CELÉHO VÝBORU

k Informácii zo 45. a 46. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva,
národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny

A. berie na vedomie

- A.1 Informáciu zo 45. a 46. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Informácia zo 45. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Dňa 29. januára 2024 sa v priestoroch Účelového zariadenia Bôrik v Bratislave uskutočnilo 45. zasadnutie Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“), ktorému predsedal štátny tajomník ministerstva spravodlivosti Pavol Gašpar. Program bol schválený v nasledujúcom znení:

1. Informácia zo zasadnutí výborov a o plnení uznesení
2. Informácia o stave zákonnosti v reedukačných centrách a návrhoch opatrení
3. Stanovisko verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práva pacientov a poistencov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v rozhodovacej činnosti Všeobecnej zdravotnej, a. s.
4. Hodnotiaca správa Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúry národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 - 2022
5. Uznesenie Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny k návrhu zlúčenia Fondu na podporu umenia a Fondu na podporu kultúry národnostných menšín vyplývajúci z Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2024
6. Informácie o príprave štandardov pre dištančné poradenstvo prostredníctvom liniek pomoci
7. Rôzne
 - Aktuálna informácia k Národnej koncepcii prevencie a ukončovania bezdomovectva
 - Informácia o 7. pravidelnej návšteve CPT
 - Informácia o plnení implementačnej povinnosti SR vo vzťahu ku kontrolným a monitorovacím orgánom OSN a Rady Európy, ktoré sú v kompetencií MZVEZ SR – časový harmonogram na r. 2024

Rada na predmetnom zasadnutí prijala 5 uznesení (309 – 313):

- uznesením č. 309 k Informácii o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady zobrala na vedomie Informáciu o zasadnutiach výborov a o plnení uznesení rady;

- uznesením č. 310 k Stanovisku verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv pacientov a poistencov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy v rozhodovacej činnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s. dňa 15. januára 2024 zobrala na vedomie Stanovisko verejného ochrancu práv k dodržiavaniu práv pacientov a poistencov na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v rozhodovacej činnosti Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., zo dňa 15. januára 2024. Rada odporučila Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky, prostredníctvom svojich oprávnení akcionára zabezpečiť, aby Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pri rozhodovaní o právach poistenca dbala na dodržiavanie zákonných požiadaviek rozhodovacieho procesu, nerešpektovanie ktorých môže mať za následok aj porušenie základných práv a slobôd poistencov. Zároveň Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky odporučila prostredníctvom svojich oprávnení akcionára zabezpečiť, aby Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., pri rozhodovaní o právach poistenca na základe žiadostí o úhradu lieku v osobitných prípadoch dbala na rešpektovanie základných

pravidiel správneho konania a princípov dobrej verejnej správy, ktorých súčasťou je aj požiadavka riadneho odôvodnenia vydávaných rozhodnutí;

- **uznesením č. 311 k materiálu „Hodnotiaca správa Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny o podpore kultúry národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 – 2022“** schválila Hodnotiacu správu o podpore kultúr národnostných menšín, o stave národnostného školstva a o používaní jazykov národnostných menšín za obdobie rokov 2021 – 2022. Experti rady odporučili, aby správa v budúcnosti obsahovala časť so všeobecným zhrnutím a prípadne aj odporúčaniami;

- **uznesením č. 312 k materiálu „Uznesenie k návrhu zlúčenia Fondu na podporu umenia a Fondu na podporu kultúry národnostných menšín vyplývajúci z Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2024.“** vyzvala Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky prehodnotiť zámer zlúčenia Fondu na podporu umenia a Fondu na podporu kultúry národnostných menšín a preformulovať úlohu z Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2024 v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky 2023 – 2027 navrhnutím nového štatútu Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Zároveň odporučila prizvať zástupcov národnostných menšín k participácii na legislatívnych zmenách týkajúcich sa Fondu na podporu kultúry národnostných menšín;

- **uznesením č. 313 k Informácii o tvorbe minimálnych štandardov dištančného poradenstva prostredníctvom liniek pomoci** zobrala na vedomie Informáciu o tvorbe minimálnych štandardov dištančného poradenstva prostredníctvom liniek pomoci.

- v bode „rôzne“ tajomník rady Pavol Gašpar predniesol informáciu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR k prijatiu Národnej koncepcie prevencie a ukončovania bezdomovectva. Informoval, že vláda SR koncepciu prijala a na jej základe je aktuálne na rezorte práce tvorený akčný plán;

- ďalej informoval o návšteve Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského, či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania. Ministerstvo spravodlivosti SR zatiaľ v rámci záverečného stretnutia s členmi výboru dostalo informáciu o najzávažnejších zisteniach, avšak v tejto fáze je ešte komunikácia s výborom dôverná, a preto bude ministerstvo radu informovať o jednotlivých odporúčaníach, v čase keď bude zverejnená správa z tejto návštevy, čo sa predpokladá v júli roka 2024;

- zástupkyňa Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Barbara Illková, v súvislosti s Informáciou o plnení implementačnej povinnosti SR vo vzťahu ku kontrolným a monitorovacím orgánom OSN a Rady Európy, informovala členov rady o plánovanej monitorovacej návšteve výboru Rady Európy na Slovensku, ktorá sa podľa predpokladov uskutoční v druhej polovici roka 2024. Zároveň radu informovala, že v druhej polovici roka 2024 bude Slovenská republika predkladať OSN periodickú správu o implementácii

Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach a následne periodickú správu Slovenskej republiky o implementácii medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

Informácia zo 46. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Dňa 6. marca 2024 sa v priestoroch Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej iba „MS SR“) v Bratislave uskutočnilo 46. zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“), ktorému predsedala štátna tajomníčka ministerstva spravodlivosti Katarína Roskoványi.

Program 46. zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť pozostával z nasledovných bodov:

1. Diskusia a prijatie odporúčania rady k situácii vzniknutej zrušením výzvy Ministerstva spravodlivosti SR na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na rok 2024 na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

Zástupcovia mimovládnych neziskových organizácií konštatovali, že dotácie v pôsobnosti MS SR na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie, považujú za zmysluplný dotačný nástroj na financovanie ochrany ľudských práv. Počas rokovania požiadali o zdôvodnenie rozhodnutia MS SR o zrušení výzvy a informácie, akým spôsobom plánuje MS SR túto výzvu nahradiť. Zaznela aj výhrada, prečo nedošlo ku konzultácii s radou pri tak zásadnej otázke.

Zástupcovia MS SR informovali účastníkov rokovania o podozreniach z netransparentného procesu pri administrácii dotácií v pôsobnosti MS SR na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Na základe odprezentovaných podozrení MS SR dospelo k záveru zrušiť aktuálnu výzvu a k návrhu na začatie interného auditu s cieľom preveriť podozrenia a skvalitniť pravidlá, tak aby predkladanie projektov a proces posudzovania nevzbudzovali podozrenia z klientelizmu. Z dôvodu závažných podozrení, ktoré môžu viesť k trestnému konaniu nie je možné zrušenú výzvu obnoviť. Bolo zdôraznené, že MS SR má záujem poskytnúť prostriedky organizáciám, ktoré si to zaslúžia, avšak na základe procesu, ktorý bude kontrolovateľný. MS SR prisľúbilo, že v čo najkratšom možnom čase po zapracovaní výsledkov auditu bude vyhlásená nová výzva na predkladanie projektov v pôsobnosti MS SR na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

Zástupcovia rady, predovšetkým zo strany mimovládnych neziskových organizácií, konštatovali, že v rámci každej dotačnej výzvy je nevyhnutné definovať konflikt záujmov. Zároveň oceňovali, že v minulosti dotknutá dotačná schéma patrila medzi najtransparentnejšie, dobre administrované a ako jediná reagovala na oblasť ľudských práv. Viacerí podotkli, že je to jediná výzva, ktorá podporuje široký okruh oblasti ľudských práv a doteraz sa mnohé mimovládne neziskové organizácie mohli spoľahnúť na promptnú administráciu a pomerne jednoduché procesy. Oceňovali aj formu verejného vypočutia, ktorá umožňuje výberovej komisii posúdiť žiadosti o dotácie lepšie. Viacerí členovia rady deklarovali, že boli pri kreovaní postupov a viackolové posudzovanie, ako je tomu v prípade tejto výzvy zaručuje obmedzenie

rizika netransparentného postupu. Zazneli tiež obavy, aby zrušenie výzvy nesmerovalo k plošnému znevýhodneniu mimovládnych neziskových organizácií, ale aby sa sankcie vyvodzovali iba vo vzťahu k subjektom, ktoré pochybili, ak také budú.

Viacerí zástupcovia rady vrátane verejného ochrancu práv apelovali, aby nová výzva na dotácie v pôsobnosti MS SR na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie bola vyhlásená čo najskôr, aby prijímatelia dotácií mali čo najdlhší čas na realizáciu svojich projektov. Viacerí členovia rady a zástupcovia prizývaných organizácií vyjadrili obavu z neodôvodeného spochybňovania činnosti mimovládnych neziskových organizácií a požiadali, aby sa aj vedenie MS SR od takýchto výrokov dištancovalo. Zástupcovia MS SR zdôraznili, že každé právo je rovnocenné a že nebudú zvyhodňovať žiadnu skupinu a všetci majú rovnakú štartovaciu čiaru, ľudské práva sú prepojené jedno s druhým, je ich celá škála, rad dohovorov, ktoré ich nejakým spôsobom stupňujú. Na záver bolo zdôraznené, že MS SR odmieta akýkoľvek boj proti mimovládnym neziskovým organizáciám.

Rada napriek diskusii k prerokovanému bodu neprijala žiadne uznesenie.